



SAKSFRAMLEGG

Saksnr:	Utval:	Dato
10/2023	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	17.01.2023

Sakshandsamar:	Arkiv:	ArkivsakID
Tore Henrik Øye		22/1285

SØKNAD OM TILSKOT FRÅ NÆRINGSFONDET TIL NY DRIFTSBYGNING FOR STORFE PÅ NESHEIM

Vedlagte saksdokument:

Rekneskap, ny driftsbygning Nesheim

SKommunalt næringsfond - Søknad om tilskot til ny driftsbygning frå næringsfondet

flor1

flor2

flor3

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Formannskap, plan og økonomiutvalet (FPØ) løyver kr. 300 000,- i tilskot frå Vaksdal Kommunale Næringsfond til Gaute Øvstedal og Haldis Bjodal Øvstedal til oppført driftsbygning for mjølkekyr/ storfe på gnr. 65, bnr. 2 Nesheim i Eksingedalen.

Løyvinga er gjeve med bakgrunn i fondsvedtektene § 2 «Formål».

Tildelinga utgjer øvre grense for tilskotsbeløp etter fondsvedtektene § 4 «Stønadsvilkår».

Tilskotet vert betalt ut etter innsendt sluttrapport med kostnadsdokumentasjon.

Løyvinga gjeld til og med 01.10.24. Etter dette vert tilskotet trekt attende.

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

Vaksdal Kommunale Næringsfond skal nyttast til å fremje næringsføremål i kommunen, i tråd med fondsvedtektene § 2 «Formål».

Formannskapet-/plan- og økonomiutvalet (FPØ) er fondsstyre, og tildeler midlar etter innstilling frå administrasjonen.

Gardbrukarane Gaute Øvstedal og Haldis Bjodal Øvstedal søker om 1 million kroner i tilskot frå næringsfondet til delfinansiering av oppført lausdriftsfjøs for mjølkekyr på gnr. 65, bnr. 2 Nesheim i Eksingedalen. Søknadsbeløpet utgjer 10 % av byggekostnaden på 10 millionar kroner.

Føremålet med ny driftsbygning er å innfri nasjonale krav til lausdrift i mjølkeproduksjonen, og å styrkje den lokale næringssetinga i jordbruket.

Kommunedirektøren finn at søknaden er i tråd med fondsformålet om å fremje næringsaktivitet i kommunen, jf. § 2 i vedtektene. I dette høvet vert det tilrådd å løyve kr. 300 000,- som delfinansiering av kostnadane med driftsbygninga. Innstillinga utgjer øvre grense for tilskotsbeløp etter § 4 i vedtektene («Stønadsvilkår»), og er kr. 700 000,- mindre enn kva det vart søkt om.

Bakgrunn for saka

Vaksdal Kommunale Næringsfond skal nyttast til å fremje næringsformål i kommunen, inkludert primærnæringsa. Prosjekt/tiltak som medverkar til nyskaping og moglegheit for sysselsetting, skal prioriterast, jf. fondsvedtektene § 2.

Fondsstyret, ved Formannskapet/plan- og økonomiutvalet (FPØ), fattar vedtak om løyving frå fondet, etter innstilling frå administrasjonen.

I søknad av 31.10.22 søker gardbrukarane Gaute Øvstedal og Haldis Bjodal Øvstedal om 1 million kroner til oppført driftsbygning for mjølke- og kjøtproduksjon på gnr. 65, bnr. 2 Nesheim i Eksingedalen.

Driftsbygninga har lausdriftsfjøs med mjølkerobot, og vart bygd for å innfri Staten sitt krav til lausdrift i mjølkeproduksjonen, og å styrkje næringssettinga i jordbruket gjennom lokal matproduksjon og lokale arbeidsplassar. Bygninga stod ferdig til bruk i 2019.

Kostnad med bygninga vart 10 millionar kroner, der Innovasjon Norge løyvde 2 millionar kroner i tilskot. Resten er eigen finansiering, hovudsakleg gjennom banklån, og det vert no søkt om delfinansiering frå næringsfondet.

Drifta til søkjar er organisert som enkeltmannsføretak i Brønnøysundregistrene, og sysselset to faste stillingar på garden. Bruksutbygginga har gjeve grunnlag for å auke produksjonen til kring 60 årskyr, med ei årleg mjølkekvote på om lag 500 000 liter, som er eit vesentleg volum i fylkessamanheng. I samband med drifta driv føretaket om lag 500 daa dyrka jord (graseng), fordelt på fleire gardsbruk i Eksingedalen.

Søkjar søkte landbruksfondet i kommunen om tilskot til bygging av ny driftsbygning, men vedtektene sine krav til grunnkapital, gav ikkje grunnlag for løyving frå fondet. Det vart også søkt om støtte frå andre kjelder i kommunen, mellom anna næringsfondet. Søknaden vart ikkje teke opp til handsaming, sidan det ikkje har vore tradisjon for å inkludere landbruket i næringsfondet si fondsforvaltning.

Det kom inn 9 søknadar til fondet ved søknadsomgangen i november, med kring 2.2 millionar kroner i spesifisert søknadsbeløp. To søkjarar hadde ikkje oppgjeve søknadssum.

Formelt grunnlag:

- Vedteker for Vaksdal Kommunale Næringsfond, revidert av kommunestyret den 14.06.22.

Vurdering og konsekvensar:

Søknaden er vurdert å vere tilstrekkeleg opplyst for sakshandsaming og vedtak, jf. fondsvedtektene § 4 «Stønadsvilkår». Søkjar innfrir kravet til å vere næringsdrivande, med registrert føretak i Brønnøysundregistrene, jf. § 2 fjerde avsnitt.

Kommunedirektøren vurderer at investeringa i ny driftsbygning, i høgste grad samsvarer med næringsfondet sitt føremål om å fremje næringsverksemd i kommunen, jf. § 2 i fondsvedtektene.

Oppføringa av ny lausdriftsfjøs viser ei kraftfull og offensiv satsing på landbruket som næringsveg, med stor investeringsvilje og stort behov for kapital. Drifta til søkjar er av stor tyding for jordbruksdrift og lokal matproduksjon i Vaksdal kommune, og utgjer ein sentral del av drifta i Eksingedalen, både når det gjeld produksjon, ressursbruk, fagmiljø og kompetanse. Samstundes dannar den nye driftsbygninga grunnlag for ei rasjonell og framtidsretta satsing, også i høve til gjeldande krav frå styremaktene. Investeringa er soleis med på å sikre og utvikle arbeidsplassane på garden og i jordbruket, saman med at den også gjev involvering av andre yrkesgrupper og tenestetilbod, både i bygge- og driftsfasen. I dette høvet vil satsinga kunne ha positiv tyding for framtidig sysselsetting, noko som er eit vesentleg moment ved prioritering av tilskotsmidlar frå næringsfondet, jf. § 2 i fondsvedtektene.

Sidan driftsbygninga stod klar til bruk i 2019, vert eit eventuelt tilskot frå næringsfondet løyvd i etterkant. Kommunedirektøren meiner likevel det er grunnlag for etterskotsvis finansiering, med grunngjeving i at Vaksdal Landbruksfond ville vore ei naturleg finansieringskjelde, og at søkjar tidlegare har søkt om finansiering frå dette fondet – og næringsfondet – utan at det er fatta ei formell avgjerd.

Landbruksfondet sine høge krav til bunden kapital (1,7 millionar), jf. vedtektene, gav ikkje rom for tildeling dei siste åra, og fondet var difor inaktivt i fleire år. Overføringa av fondskapitalen til næringsfondet har no tilgjengeleggjort midlar for tildeling. Her vert det vurdert som føremålstenleg å sjå tidlegare søknadar i ljøs av dette, sjølv om tiltaka er gjennomførte. Det kan derimot vere naturleg å avgrense etterskotsvis tildeling til første søknadsomgang etter nedlegging av landbruksfondet, og at ein framover har fokus på tiltak som er under planlegging (før gjennomføring).

I følgje vedtektene § 4 skal samla finansiering frå fondet, som hovudregel, ikkje overstige 30 % eller kr. 300 000,- av den totale kapitaltrongen for eit prosjekt. I gjeldande sak vert då kr. 300 000,- det øvste stønadsbeløpet, og Kommunedirektøren går inn for maksimal tilskotssats. Det er eventuelt opp til fondsstyret å gjere ei annan vurdering.

Innstillinga til stønadsbeløp er vurdert opp mot andre innkomne søknadar, saldoen til næringsfondet og tilgjengelege fondskapital.

Konklusjon:

Kommunedirektøren gjer framlegg om å løyve kr. 300 000,- i tilskot frå Vaksdal Kommunal Næringsfond til oppført driftsbygning for mjølke- og kjøtproduksjon på gnr. 65, bnr. 2 Nesheim i Eksingedalen. Tildelinga vert vurdert å vere i samsvar med føremålet for fondet, jf. vedtektene § 2.